

SHERWIN, Richard K. *When the Law Goes Pop: The Vanishing Line Between Law and Popular Culture*. Chicago: University of Chicago Press, 2000.

Kniha „When the Law Goes Pop“ rozoberá problematiku vplyvu populárnej kultúry na systém trestného práva a trestného súdництва v USA. Kniha čitateľov upozorňuje na vplyv médií a jeho dopady na súdny systém v Spojených štátoch.

Autorom knihy je právny teoretik, profesor práva a bývalý New Yorský prokurátor Richard K. Sherwin, ktorý ako hlavného abstraktného antagonistu jeho knihy pomenoval „skeptický postmodernizmus“. Sherwin nie je prvým právnym teoretikom, ktorý na danú problematiku upozornil, avšak je prvým, ktorý ju rozpracoval do knižnej publikácie.

Autor v knihe hodnotí významný vplyv médií; opisuje spôsob, akým médiá prezentujú zločincov a zločiny; a upozorňuje na narušenú integritu súdnych konaní. Opisuje modely a mechanizmy vplyvu medzi systémom trestného práva a populárnej kultúry a postupne odкрýva hĺbku a rozmer tejto problematiky.

Kniha ponúka analýzy niekoľkých známych právnych prípadov, ako napríklad: Amy Fisherová, O. J. Simpson, Rodney King a Jon Benet Ramsey, ktoré sa samy o sebe stali známymi pojmami v spoločnosti, a ktoré boli sledované širokou verejnosťou v celých Spojených štátoch. Prostredníctvom televízie a médií majú ľudia – diváci k dispozícii spravodajstvo o rôznych kriminálnych prípadoch, seriály z prostredia súdnych siení či policajné drámy a detektívky 24 hodín denne, 7 dní v týždni. Zobrazovanie a prezentácia práva v médiách niekedy opisuje skutočné príbehy zo života ľudí, niekedy ich napodobňuje, inokedy zase prikrášľuje či zveličuje. Pri ich sledovaní sa ľahko môže stať, že právna kultúra a populárna kultúra sa v sebe rozplynú.

Prostredníctvom rôznych príkladov nám autor vysvetľuje vplyv populárnej kultúry na to, akým spôsobom ľudia vnímajú trestnoprávne konania, ktoré sa v USA odohrávajú. Upozorňuje na to, že väčšina amerických občanov si vytvára predstavu o fungovaní trestného súdництва prostredníctvom médií. Reprezentácia v médiách oslabuje našu schopnosť kritického myslenia a oslabuje našu schopnosť racionálneho posúdenia skutkovej okolnosti – z médií sa stáva manipulátor, a my si mylíme reprezentáciu udalosti s objektívnou skutočnosťou.

Autor knihy nám ponúka interdisciplinárnu štúdiu o tom, čo sa stane, ak sa právo stane popom (?). V spleti neobmedzeného prístupu k informáciám a komunikačným technológiám sa z práva stáva predstavenie, ktoré na seba upozorňuje prostredníctvom marketingových nástrojov a techník reklamy. Ako budeme pristupovať k právu, keď sa mediálna interpretácia skutočnosti stane pravdou? Ako budeme pristupovať k právu, keď sa už ďalej nebude dať odlíšiť fikcia od reality a hranica medzi mediálnou senzáciou a „vážnym“ právom začne zanikať? Toto sú dilemy, z ktorých autor hľadá východisko, a ktorých dopady vníma ako kľúčové pri ďalšom vývoji spravodlivosti v USA.

Dôležitosť tejto pútavej publikácie vyzdvihujú materiály z právnej praxe, z ktorých autor čerpá. Ide o rozprávanie právnikov o ich skúsenostiach, populárne prípady z americkej právnej histórie, konkrétne prípady a opisy toho, ako sudcovia a právnici využívajú médiá na legitímáciu súdnych procesov.

Sherwin v knihe skúma vplyv populárnej kultúry na právo, a pri tom neskrýva svoj smútok nad úpadkom hodnôt a straty vážnosti súdov v Spojených štátoch. Nemožno prehliadnúť jeho sentiment nad „starými dobrými časmi“ a jeho sympatiu ku konzervatívnym pravicovým hnutiam. Skrz poznávanie problematiky sa stretávame s pojmami, ktoré sa v istých argumentáciách autora

stávajú zaťažujúcimi pre ich nedostatočne opodstatnený výskyt v texte. Ide o pojmy ako „amorálny“, „pohanstvo“, „okultizmus“ a pod. I samotný pojem „skeptický postmodernizmus“ v istých chvíľach znie ako nastražené spojenie dvoch slov, viac ako racionálny argument.

Snáď najväčšou slabinou danej štúdie je to, že populárnu kultúru opisuje ako zhýralú a ako hrozbu, no pri tom zabúda na všetko dobré, čo spoločnosti priniesla a prináša.

Mgr. Klára Jelínková
Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta
Katedra teórie práva a filozofie práva
jelinkova20@uniba.sk